

יורדים לקרקע

עונת הקריקט הופכת את מדינת השאנטי על פיה: פתאום אין פקקים, כולם מכונסים בבתים וכותרות העיתונים עוסקות אך ורק במשחקי הליגה. אבל מתחת לפני השטח סוערים ריגושים של כסף, יוקרה ותקריות דיפלומטיות. חוויות מהיציע

טורניר הקריקט בהודו. רווחים מרקיעי שחקים
צילום: רויטרס

מאת עויד ענת בנשטיין רייך

1 מהלך חג הפסח המרתי מצות בצ'פאטי ובייליטי במומבאי. כששאלתי שם חבר על מה לכתוב החורש, הוא ענה בלי היסוס שהרבר הכי חם בהודו מבחינה כלכלית הוא ליגת הקריקט, ה־Indian Premier League (IPL). דף הבית שלי בדפדפן, העיתון Times of India, אישר את דבריו, שכן ברוב הכותרות מופיעות שלוש האותיות הללו, אם כי לאו דווקא בהקשר ספורטיבי: תת שר החוץ התפטר בעקבות טענות לשוחר במהלך תהליך ההתמחרות של הקבוצה ממדינת קרלה, בעלי קבוצות נקראו לבידורים כמס הכנסה בשל העלמות מס, שר החוץ ההודי התנצל בפני פקיסטאן על כך שאף שחקן פקיסטאני לא נבחר השנה לשחק בליגה, ועוד כהנה וכהנה ידיעות המציבות את הליגה במרכז סדר היום הציבורי בהודו. הליגה היא טורניר של 60 משחקים בין שמונה קבוצות המתפרשים על פני שישה שבועות של שיכרון חושים. מה שעניין אותי כמוכן לא היה העניין הספורטיבי, אלא דווקא ההיבטים הכלכליים והחברתיים

של טורניר כזה. כבר ציינתי בעבר שקריקט הוא אחת הרתות בהודו והשחקנים, ממש כמו שחקני בוליוד, עולים לדרגת אל ממש. בכל פינת רחוב יש כרוזת ענק של קבוצת המומבאי אינדיאנס, והקריקטרים עסוקים בדוגמנות לא פחות מבספורט. זו שידור מן למדינה בחודש אפריל אף עלול לחשוב שאין פקקים בהודו - בשעות מסוימות הכבישים מתרוקנים ואנשים מתכנסים לצפייה משותפת במשחקים. השנה נערך הטורניר בפעם השלישית; בשנה שעברה אמנם התקיים בדרום אפריקה בשל החשש מפיגועים שלאחר פיגועי מומבאי, אך השנה חזר לגבולות הודו עם רווחים מרקיעי שחקים: שוויו עבר את רף 4 מיליארד הדולר. הקבוצות מורכבות בכל שנה אד הוק, כלומר, למעט כמה שחקני עוגן, הרכב הקבוצות משתנה, ובהתמחרות נבחרים שחקנים מרחבי המדינה וכל קבוצה רשאית לבחור המישה שחקנים בינלאומיים המוסיפים נופך חגיגי לטורניר. בעלי הקבוצות הם אנשי עסקים ושחקני בוליוד שהתמחרו על הזיכיון לקבוצות, ומוכנים לשלם גם מאות מיליוני דולרים לזיכיון. הבקאים בעולם העסקים ההודי ינחשו מיד מיהו הבעלים של קבוצת מומבאי - מוקש אמבני, בעליה של חברת ריליינס ואחד האנשים העשירים בעולם. הטורניר מושך תשומת לב בינלאומית,

בין היתר כי השחקנים בו מרוויחים משכורות המתקרבות לאלה של שחקני ה־NBA. חברת סוני, יחד עם הרשת הסינגפורית World Sport Group, קנתה את זכויות השידור לעשר שנים מותרות מיליארד דולר, וחברת התעופה קינגפישר נבחרה להיות המובילה הלאומית של הטורניר ומעניקה חסות מלאה למשחקים. חלק ניכר מהתמלוגים המתקבלים בליגה מיועדים להשקעה חוזרת בהכשרה של קבוצות ושחקני קריקט, עובדה מעוררת עיבור מדינה שספורט אינו עומד אצלה בעדיפות לאומית. מלבד הספורט, ששת השבועות הם רצף של אירועים והשקות מוצרים חדשים, והסלבים המקשטים אירועים אלה הם השחקנים - שחקני קריקט וקולנוע - שתי תעשיות החולקות את אותן דמויות מפתח. הטורניר אימץ כללים חדשים שהולמים את קצב החיים והכלכלה כיום. כך לרוגמה, בעוד משחק קריקט רגיל עשוי לארוך כמה ימים, בטורניר הוא יימשך כ־3-4 שעות בלבד. משחקי הקריקט הרגילים משתקים את הכלכלה ההודית, והמארגנים הבינו שהקהל רוצה תוצאות מהירות וזמן מוגדר. לאן נעלמה תרבות השאנטי? ■

חדשות מהשטח

- ◀ **הדור השלישי מגיע להודו - בימים אלו מתקיימת בהודו התמחרות בין חברות הטלקום על זיכיונות לתדרי הדור השלישי ב־22 מחוזות** (מעגלים), וההצעות בשבעה מעגלים כבר נפתחו להתמחרות פתוחה. בדלהי נותרו ארבעה מתחרים, והמתבר הגבוה עומד כעת על 130 מיליון דולר. במומבאי עומד המחיר על 94 מיליון דולר. עמתבר שהזיכיונות של מדינת גוג'ראט הם היקרים ביותר, עם מחיר פתיחה של 100 מיליון דולר.
- ◀ **לחם, עבודה - מחסור בשטחי אחסון של ארגון המזון ההודי גרם לחקלאים למכור את תוצרתם במחירים נמוכים, דבר שכמוכן עורר תרעומת רבה.** הטיבות לבעיה הן בין היתר הגדלת שטחי הגידול והגידול בתפוקה, ונשמעו גם טענות על שחיתות בארגון, שאולי מנסה להזויל את התוצרת ובכך להפחית את האינפלציה השנתית על המזון שעברה את ה־10%.
- ◀ **הודו עולה בדירוג - הרינד קולי, כלכלן לשעבר בבנק העולמי, מעריך כי בשנת 2039 עשויה הודו להיות הכלכלה השנייה בעולם, אחרי ארה"ב.** אם תמשיך בצמיחה שנתית של 8%-9%. על פי תרחיש זה, ההכנסה לנפש עשויה לעלות מ־940 דולר ל־22,000 דולר לשנה. קולי מעריך כי הצמיחה תלויה בעיקר בשיפור מערך האנרגיה ושיפור כוח העבודה במדינה.

הכותבת היא מנב"לית משותפת ב־A&G Partners, סגנית יו"ר לשכת המסחר ישראל-הודו, נשיאת אגודת הידידות ישראל-הודו. לתגובות: anat@angp.net